

**กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีที่ส่งผลต่อความสำเร็จ
ของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย**
**Best Accounting Practice Process affecting Success of Certified
Accounting Firms in Thailand**

พิลาสินี เอ้ยวัน^{1*}, ปรียานุช ปัญญา² และจตุรภัทร วงศ์สิริสถาพร³
(Pilasinee Aeywan^{1*}, Priyanuch Panya² and Jaturapat Wongsirisathaporn³)

^{1*,2,3} คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง

อีเมลผู้แต่งหลัก : oeywan@gmail.com เบอร์โทร : 09 8664 4087

วันที่รับบทความ 2 พฤศจิกายน 2562
Received: Nov. 2, 2019

วันที่รับแก้ไขบทความ 14 กรกฎาคม 2563
Revised: Jul. 14, 2020

วันที่ตอบรับบทความ 17 กรกฎาคม 2563
Accepted: Jul. 17, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบผลกระทบระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารฝ่ายบัญชี ได้รับตอบกลับจำนวน 151 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีด้านการปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด และด้านการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย แต่ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชี และด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

คำสำคัญ: กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชี; ความสำเร็จของสำนักงานบัญชี; สำนักงานบัญชีคุณภาพ

Abstract

The objective of this research was to study the Best Accounting Practice Process affecting success of certified accounting firms in Thailand. The sample used in the study was 151 people certified accounting firms in Thailand. The respondents were the account managers for the people certified accounting firms. The statistics used for data analysis were descriptive statistics and multiple regression analysis.

The study indicated that good accounting process in operating according to manual strictly and clarification of accounting operations for personnel There is a positive impact on the success of certified accounting firms in Thailand. But accounting procedures are correct and according to the law In accounting, Accounting performance

tracking and the review of correctness in accounting operations It does not affect the success of certified accounting firms in Thailand.

Keywords: Accounting Practice Process; The success of the accounting firm; Certified Accounting

บทนำ

ในปัจจุบันเป้าหมายหลักขององค์กรคือการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งความสำเร็จในการทำธุรกิจเกิดจากองค์ประกอบหลายส่วน แต่ส่วนที่สำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกก็คือการบัญชี เนื่องจากข้อมูลทางบัญชีเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเป็นไปของธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน และยังสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการกำหนดนโยบายและกำหนดทิศทางการลงทุนเพื่อวางแผนและตัดสินใจในการดำเนินงาน และการประเมินความสำเร็จของธุรกิจ การบัญชีเป็นหัวใจหลักของธุรกิจทุกอย่าง ธุรกิจทุกแห่งต้องมีระบบบัญชี ต้องมีการทำบัญชีเพื่อคอยตรวจสอบสภาพกิจการและรายงานผลการดำเนินงานให้เจ้าของกิจการรับรู้ “เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ใช้ประกอบการตัดสินใจในภาวะสำคัญ และเพื่อประกอบการพิจารณาเป้าหมายของกิจการ นอกจากนั้น การทำบัญชียังมีประโยชน์เพื่อการสั่งการ การอำนวยความสะดวก การควบคุมบุคลากร และทรัพยากรที่สำคัญขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล เพื่อให้แน่ใจว่ามีการรายงานและดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรที่สำคัญขององค์กร และเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการควบคุมและเพื่อหน้าที่ทางสังคม ซึ่งเจ้าของกิจการ กรรมการ ผู้ถือหุ้น ต้องตระหนักถึงการมีระบบบัญชีที่ดี” (สำนักงานบัญชีคุณภาพ STA, 2559)

ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติงานการบันทึกบัญชีให้เป็นไปตามหลักการบัญชีมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด เพื่อลดปัญหาหรือข้อผิดพลาดอันส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชี และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำข้อมูลทางบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory) ของ Fred E. Fiedler (1967) ที่อธิบายว่าในสถานการณ์บางครั้งจะต้องใช้การตัดสินใจอย่าง เฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บางครั้งต้องคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมและแรงจูงใจ บางครั้งต้องคำนึงถึงเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก การบริหารจึงต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ องค์กรที่เหมาะสมที่สุดควรจะเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างและระบบที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมความเป็นจริงขององค์กร ดังนั้นการทราบถึงกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีไทย คาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง เพื่อให้การจัดทำข้อมูลทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจให้กับงบการเงิน และสื่อสารสนเทศทางการเงินที่ได้มีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน (สุภาพร แซ่มช้อย, 2555)

ภายใต้หลักการที่ว่าการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามกฎหมาย และมาตรฐานการบัญชีนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการ ได้จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า มีนิติบุคคลจำนวนมากที่ใช้บริการสำนักงานบัญชีในการจัดทำบัญชี และงบการเงิน กรมพัฒนาธุรกิจการค้าพิจารณาแล้วว่า สำนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้ธุรกิจจัดทำงบการเงินอย่างครบถ้วน ถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิด

ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแก่ผู้ใช้งบการเงินในด้านการตัดสินใจ การลงทุน ซึ่งจะเป็นผลกระทบในภาพรวมของเศรษฐกิจ ของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2556) ดังนั้นการทราบถึงกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพบัญชีของนักบัญชีไทย คาดว่าน่าจะเป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง เพื่อให้การจัดทำข้อมูลทางการเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจให้กับงบการเงิน และสื่อสารสนเทศทางการเงินที่ได้มีการเผยแพร่ ออกสู่สาธารณชน (สุภาพร แซ่มซ้อย, 2555)

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากระบวนการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่ดี เพราะการปฏิบัติงานทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือนำไปสู่ความเป็นเลิศตามเป้าหมาย ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ผู้วิจัยมองเห็นถึงเรื่อง การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การติดตามผลการปฏิบัติงาน ต้องมีการตรวจทานความถูกต้องของการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด และการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารฝ่ายบัญชี เนื่องจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีสามารถให้ข้อมูลที่เป็นความจริง เพราะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานโดยตรง ส่งผลให้ข้อมูลมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีเป็นไปตามเป้าหมาย และแผนที่กำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชีส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลกระทบการตรวจทานความถูกต้อง ในการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
4. เพื่อศึกษาผลกระทบการปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัดที่ส่งผลความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย
5. เพื่อศึกษาผลกระทบการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากรที่ส่งผลความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

ขอบเขต

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย จำนวน 151 แห่ง (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2560)

ตารางที่ 1 จำนวนสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

ภาค	จำนวน (แห่ง)
กลาง	88
เหนือ	17
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11
ตะวันออก	14
ใต้	21
รวม	151

กรอบแนวคิด

การปฏิบัติงานทางการบัญชีที่ดี เป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระบบเป็นแนวทางให้สำนักงานบัญชีรายงานให้ลูกค้า ได้ทราบถึงการทำงานที่ได้ทำตามข้อตกลง และสัญญาไว้อย่างครบถ้วน สามารถตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงที ซึ่งจะทำให้สำนักงานบัญชีประสบความสำเร็จได้นั้น เนื่องมาจากการวางแผนที่รอบคอบรัดกุมของการปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนด อย่างเที่ยงตรงและแก้ปัญหาของงานอย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามกระบวนการที่ได้วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้น

กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชี

(Best Accounting Practice Process : BAP)

1. การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไป ตามที่กฎหมายกำหนด (Correct accounting and In law : CL)
2. การติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชี (Accounting Performance Monitoring : APM)
3. การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี (Reviewing accuracy : RA)
4. การปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด (Strictly follow the manual : SFM)
5. การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร (Clarification of accounting operations for personnel : CAP)

ตัวแปรตาม

ความสำเร็จของสำนักงานบัญชี

(Success of Certified Accounting : SC)

1. ความมั่นคงของกิจการ (Business security : BS)
2. การยอมรับนับถือของลูกค้า (Customer acceptance : CA)
3. การมีชื่อเสียง (Being famous : BF)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

H₁ : กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

H₂ : กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชีมีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

H₃ : กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชีมีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

H₄ : กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัดมีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

H₅ : กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากรมีความสัมพันธ์ และผลกระทบกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาถึงกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient Method) ตามวิธีของ Combrash) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item-Objective Congruence)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจ และผู้บริหารฝ่ายบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยเป็นคำถามให้เลือกตอบแบบคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีทั้ง 5 ข้อ ประกอบด้วย การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชี การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี การปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย โดยระบุข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จไว้ทั้งหมด 3 ข้อ ประกอบด้วย ความมั่นคงของกิจการ การยอมรับนับถือของลูกค้า การมีชื่อเสียง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 2) ขออนุญาตจากคณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง โดยแนบพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานบัญชีคุณภาพประเทศไทย จำนวน 151 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
- 3) ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับประชากรจำนวน 151 ฉบับ ตามรายชื่อที่อยู่ของผู้บริหารสำนักงานบัญชีคุณภาพประเทศไทย โดยแนบซองจดหมายติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบสอบถาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบกลับทางไปรษณีย์ภายใน 30 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม
- 4) เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 30 วัน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมาได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ความครบถ้วนในเนื้อหาของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับคืนมา
- 5) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับและมีความสมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยนำรหัสของข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ ผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิจัย โดยทดสอบสมมติฐานทางสถิติตามที่กำหนดอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (หรือในบางกรณีอาจกำหนดเพิ่มเติมได้ 0.01 หรือ 0.001 เป็นต้น)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ด้านความมั่นคงของกิจการ เป็นรายชื่อของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย

ความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ด้านความมั่นคงของกิจการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ของกิจการ มีอัตราลาออกลดลงอย่างต่อเนื่อง	3.88	1.2	ปานกลาง
2. กิจการมีจำนวนลูกค้าที่มากขึ้น	3.99	0.98	ปานกลาง
3. กิจการมีการให้บริการลูกค้าอย่างต่อเนื่อง	4.57	0.70	มากที่สุด
4. กิจการมีความสามารถในการทำกำไร ที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา	4.22	0.87	มาก
โดยรวม	4.16	0.73	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชี มีความคิดเห็นด้วยกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ ด้านความมั่นคงของกิจการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

ห้าน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ กิจการมีการให้บริการลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.57$) กิจการมีความสามารถในการทำกำไรที่เพิ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับปีก่อน ๆ ที่ผ่านมา ($\bar{X} = 4.22$) กิจการมีจำนวนลูกค้าที่มากขึ้น ($\bar{X} = 3.99$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกตัว

ตัวแปร	SC	CL	APM	RA	SFM	CAP	VIF
\bar{X}	4.36	4.76	4.63	4.60	4.49	4.61	
S.D	0.57	0.34	0.41	0.42	0.53	0.47	
SC	1	.262*	.191	.258*	.464**	.465**	
CL		1	.406**	.573**	.382**	.551**	1.853
APM			1	.254*	.331**	.533**	1.686
RA				1	.547**	.398**	1.843
SFM					1	.508**	1.675
CAP						1	2.267

ตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.262 – 0.573

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ (SC) ได้ดังนี้

$$SC = -0.001CL - 0.249APM - 0.068RA + 0.358SFM + 0.534CAP$$

SC	คือ	ความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ
CL	คือ	การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
APM	คือ	การติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชี
RA	คือ	การตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี
SFM	คือ	การปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด
CAP	คือ	การชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ (SC) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F=6.824$; $p=0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (AdjR2) เท่ากับ 0.262 เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดีแต่ละด้านกับตัวแปรตาม ความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ (SC) ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชี
คุณภาพ

กระบวนการปฏิบัติงาน ทางบัญชีที่ดี	ความสำเร็จของสำนักงานบัญชี คุณภาพ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (CL)	-0.001	0.215	-0.004	0.997
ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน ทางบัญชี (APM)	-0.249	0.172	-1.444	0.153
ด้านการตรวจทานความถูกต้อง ในการปฏิบัติงานทางบัญชี (RA)	-0.068	0.177	-0.382	0.703
ด้านการปฏิบัติงานตามคู่มือ อย่างเคร่งครัด (SFM)	0.358	0.132	2.706	0.008*
ด้านการชี้แจงการปฏิบัติงาน ทางบัญชีแก่บุคคลากร (CAP)	0.534	0.178	3.004	0.004*

$F = 6.824$ $p = 0.000$ $AdjR^2 = 0.262$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ด้านการปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัด (SFM) และด้านการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคคลากร (CAP) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 4 และ 5 สำหรับกระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด (CL) ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชี (APM) ด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี (RA) ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ (SC) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3

อภิปรายผล

กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการจัดทำบัญชีให้ถูกต้องและเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยรวม เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีที่มีหลักเกณฑ์ ระเบียบและข้อบังคับที่นักบัญชีไทยต้องมีความรู้และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิวดี ทับทิมศร (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย พบว่า การปฏิบัติงานบัญชีไม่ใช่งานที่ทำบัญชีให้ถูกต้องเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงคุณภาพของงานที่จะต้องนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณชน และผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินที่เกี่ยวข้องด้วย

กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานทางบัญชีและด้านการตรวจทานความถูกต้องในการปฏิบัติงานทางบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยรวมอาจเกิดจากสำนักงานบัญชีต้องมีกระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของตนเองตามช่วงเวลาที่เหมาะสม และเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพราะถ้าหากพบปัญหาจากการติดตาม ตรวจสอบ สำนักงานบัญชีต้องดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุและกำหนดแนวทางแก้ไข เพื่อให้มั่นใจว่าปัญหาดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปารีชาติ มณีมัย และคณะ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา คุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พบว่า สำนักงานบัญชีไทยมีผลการดำเนินงานตามแนวปฏิบัติด้านการควบคุมคุณภาพโดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านข้อกำหนดทางจรรยาบรรณ ด้านการจัดการเอกสาร ด้านกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการทรัพยากร ด้านการติดตามตรวจสอบ ตามลำดับ

กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการปฏิบัติงานตามคู่มืออย่างเคร่งครัดมีผลกระทบเชิงบวกและมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพ โดยรวมเนื่องจาก สำนักงานบัญชีต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีและปฏิบัติตามคู่มือนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผู้ปฏิบัติจะต้องทราบ เข้าใจ และถือปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในคู่มือ นั้น ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของสำนักงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2555 ที่ได้มีการกำหนดการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี คือ 1) สำนักงานบัญชีต้องมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 2) สำนักงานบัญชีต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี และปฏิบัติตามคู่มือนั้น 3) สำนักงานบัญชีต้องมีการชี้แจงบุคลากรให้เข้าใจชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของงาน และมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมตามความจำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ 4) สำนักงานบัญชีต้องจัดให้มีการกำกับดูแลความคืบหน้าของงาน และคอยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับงานนั้น 5) สำนักงานบัญชีต้องมีการแต่งตั้งและมอบหมายให้มีผู้ทำการทบทวนผลงานรวมทั้งนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งมอบให้กับลูกค้า

กระบวนการปฏิบัติงานทางบัญชีที่ดี ด้านการชี้แจงการปฏิบัติงานทางบัญชีแก่บุคลากร มีผลกระทบเชิงบวก และมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของสำนักงานบัญชีคุณภาพโดยรวม เนื่องจาก ผู้จัดการมุ่งเน้นให้บุคลากรในสำนักงานเข้าใจลักษณะงาน เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของงานก่อนที่จะรับทำงานเสมอ เพื่อลดการเกิดข้อผิดพลาดในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ.2555 ที่ได้มีการกำหนดการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชี คือ 1) สำนักงานบัญชีต้องมีการจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด 2) สำนักงานบัญชีต้องมีคู่มือการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี และปฏิบัติตามคู่มือนั้น 3) สำนักงานบัญชีต้องมีการชี้แจงบุคลากรให้เข้าใจชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ของงาน และมีการฝึกอบรมเพิ่มเติมตามความจำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ 4) สำนักงานบัญชีต้องจัดให้มีการกำกับดูแลความคืบหน้าของงาน และคอยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับงานนั้น 5) สำนักงานบัญชีต้องมีการแต่งตั้งและมอบหมายให้มีผู้ทำการทบทวนผลงานรวมทั้งนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งมอบให้กับลูกค้า

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่ดีกับความสำเร็จขององค์กรในกลุ่มประกอบการด้านอื่น ๆ เพื่อให้ครอบคลุมมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่ดี เช่น กระบวนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่ดีกับคุณภาพการให้บริการของสำนักงาน เป็นต้น
3. ควรเพิ่มตัวแปรแทรก ที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่ดี เพื่อศึกษาว่ามีผลส่งต่อตัวแปรตามหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2560). สำนักงานบัญชีคุณภาพที่ผ่านการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี ตามข้อกำหนดการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา www.dbd.go.th. เข้าดูเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2560.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการรับรองคุณภาพสำนักงานบัญชี พ.ศ. 2558. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา www.dbd.go.th, เข้าดูเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2560.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2556). การรับรองสำนักงานบัญชีคุณภาพ, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา www.dbd.go.th. เข้าดูเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2560.
- นิริวัติ ทับทิมศร. (2558). แนวทางการปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย. **วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น**, 1(2),91.
- ปาริชาติ มณีมัย และคณะ. (2559). คุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**, 14(1),117.
- สุภาพร แซ่มซ้อย. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อแนวปฏิบัติงานบัญชีของนักบัญชีไทย. **วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี**, ปีที่ 10, ฉบับที่ 3, หน้าที่ 73-80.
- สำนักงานบัญชีคุณภาพ STA. (2559). การทำบัญชีให้ถูกต้องตามกฎหมาย, [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา <http://www.account.co.th/accounting-revenue-accept>, เข้าดูเมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2560.
- Black, K. (2006). **Business Statistics For Contemporary Decision Making**. USA : John Wileyand Son.